

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ve-natata el Hoshen ha-mishpat et ha-Urim ve-et ha-Tumim

saviv le-Shulhan 'arukh ... Yeshu'a Valq z.ts.l. ba'al sefer Me'irat 'enayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. ba'al Sifte Kohen ... ve-nilveh la-hem ... David ha-Levi z.ts.l. ... Ture zahav ... ito mehubar ... Tsevi ha-nikra be-fi kol Hakham Tsevi ... be-hagahotav ... asinu zar ... la-shulhan ... ..

Karo, Yosef

יִסוּי, וְרֵאק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

הליזג תוכלה

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244)

מאירת עניים חשן משפט ששה שמו הלכות גזילה שפתיכה תקע באר חגולה

אחת למחר כל אחד נכרי אנו הוא הגזול שגזלתי מידו : ד
אם כל לזאת ירו שמים קייב לשלם לכל אחד מהם כהגזלה
וסקדון שנתבאר דוכס נכ"ל ע"ג' דדוקא בהסקדון או הלוואה
שיתקן א' מנה וא' מתת' קייב ליתן לכל א' מתת' כנ"ל לנ"ל ולא
בהסקדון א' מתת' מנה ולא ידע
איוהו אלא שנת' ע' ד"ח למיב
גם נזה לנ"ל : ד' חבל שנים
שכנעו א"ח כ' א"ח וזה מ"ל העו'
ולא מ"ל הרמ"ל דס"ד דנזילה
שכתב שם נ"ל דוכס שלפני זה
וכפל דכריס הוא שהיו כתבום
כבר החתנו כס"א : ו' וכן
אם גזל לשנים כו' והקאי גם
א"ח המת' כס"א והוא הוא וכן
בדקן העור נבי אהרני כל א'
וזה שכנעו מתת' כו' ולא לא
תכנעו אלא הוא אחר מעמנו כן
כבר כתב החתנו דקייב ליתן
לכל א' כנ"ל לנ"ל כאלו שם אחר
שגזל אחד מן כו"ל שזה שגזל
לשניהן וכנ"ל :

שמו א' ותאכזרו קשה
דגזלן כי הוי
כל אשר לו לא יספיק לו כסותו'
לכל אחד מה שגזלו והף חס
הגזלן הוא עושר מ"ל כיון
דיטעק לזכו ולחוב' מידו מיוון
הדכה לא יחזור בתשובה גם אינו
יוד' למו ישוב כיון שעסקיו נכך
גזל הדכה : ב' אם אין
הגזילה קיימת אפילו אם הוי
קיימת אם כנה עליה נטין אין
לרד' להחזיר ולכדור' ה"ל דלמך
אם נכדור' וקשה כנכין א"ל
לשקט' ולעקור כל הכנין כנ"ל
מותר הקורה אלא משלם אותה
לכשלו מידו דוקא כה"ל אנכס
דבר המעל' אלא אם הוי
גבול כשהו בקרקע ובהו עליה
באל' סבורו אפילו כנה עליה
בנכין גזילה קייב לתמו' הכל
אלא עשו תקנת השנים בקרקע
כ"ל ר"ו כס' הנאונים והנזיל'
מור' כ"ל כ"ל ב"ו זה ובהנ"ל
מור' ר"ס א"ס והס' כתבנוהו
לענין גזל שאינו מפורסם לענין
מורה ובהנ"ל דה"כ"ס הוא לענין
מקבל' ממנו ס"ו מ"ל תקנו שלא יקבלו ממנו כד' לפתוח לו פתח
לדרכי התשובה והמקבל' ממנו אין דוח סכמ' ומהו המנו כן הוא
ל' נמנח' והטור וס' אין דוח סכמ' ומהו המנו כן הוא
ואם רצה לשלם כו' מ"ל דומ' להנ"ל אפ"י שיתקן דוכס לקבלו
ממנו והתק' לו אינו רוצה להתחייב לך כד' לשלם א"ח אין מוחין
כו' ודומה לזה איתא בגמרא ובתנ"י והטור והמסכת כסין ס' גבי
אמנה דברין התלוה לומר לזהו דבא לשפרעו אחר שטיעית ממנו
אזי וחס אחר לו ליהו אפ"י וכול' לקבלו : ד' גרבי רכוס
דלז' גם הגזלן והס' מן הדברים הנכש' מדמי הגזילה : ו'
גזלן שהחזיר א"ח לרד' דעת בעלים דינו כמו כנכ' כו' אם כסיון
א"ח כתבאר דלז' לא ידעו הפעל' מנכירה א"ל ג"ל לז' החזיר'
ודין זה אין עייך בגזלן שסמט גזילה הוא שגזל מיד הגזול ומה' דהכנול ודע מהגזילה * ולא קיה למו"ס לכתוב אלא גזלן שהחזיר כ"ל הרמ"ב
כרד' להחזירה מדעת בעל' וצ"ד שכתבאר כס' ס"ל כנכ' וכו' בטור ס"ו ע"ג : ו' ולקחו אחד מהם וכשתמם כו' מדלף כת' חתף כמכר' מה'
מור' א' כ"ל הטור וגם לא כת' שלקחו מיד כנו הקטן משמע דס"ל דמי' לקחו מיד כנו הגזול של כ"ס כרשותו דכנו א"ס מקרי שאל' גזילה דין ט"ו
אלא מדעת ומתחייב באוכסין כיון שאינו של כנו אלא של אכיו : ד' לפיכך אם החזירו לקטן שחיה בידו כו' כן הוא ל' הרמ"ב שם מטורם במשנ'
בספ"ג דגזילה ור"ל אפילו היה כבר בידו קטן מדעת אכיו והוא לקחו מידו וכשתמם כו' והחזירו לידו וכן איתא בגמרא בשל"ח ביד כמכר' ה'
גבו קטן לזו"ל לקטן שזן כו' וכת' הטור והמסכת לעיל בס"י קס"ח ע"ג : ו' ואם כמכר' כת' עוד דגם בהחזירו לבעד דינו אכיו דכנא כתיב'
שתיב כמחזירו וכו' מ"ל קמ"ס ע"ג ור"ל דבעד כקטן כל' וכן שלל החזירו לר' בעלים וזה ברור עכ"ל וכו' הטור והמסכת בס"י ג"א דף פ"ו ע"ב
ספ"א דעבד א"ח גדול דינו כקטן ודוקא בהחזירו לקטן הוא דמיב באוכסין הן אם לקחו מיד כנו הגזול והחזירו לידו פשו' מאוכסין ובכמ"ס
כ"ס מור' לעיל ר"ס כ"ב כה"ג וז' וחס החזירו לקטן שגזלו משם עוד לכו' דינו כמור' סוף וז"ל היה מתחלה דקשאל' ובכ"א אחר רכב
בעלמ' כו' ע"ג והוא הממלכ' דס' הגזול וס' ג"ל אשאל' אלא מדעת קאי : ו' ואם ירצה הגזול כו' כמור' ברטון הגזול תלית' אנו ואזי
ול"ל אף אם ירצה הגזול לקחתו אינו יוצא הגזול על שחזירונו לו במקום שגזלו וכו' כ"י ועמ"ש עוד מזה בספ"א : שכתובה
תרגומה

כתבו כאן כותן מנה א"ו הכא דינא הוא דכותן מנה וחולקים ה' בריתא עס
ול' אחריתא וס' מוכח עד אפ"ל דדוקא לעיל ס"ו וס' רכ"ב וחוקי ליה
דתבעו ליה ודאי מד מייסרו דמאי אחריתא הכי משת"כ הכא כיון בגמרא דק'
עס עמ"ש אינו יודעם שגזלו א"כ ליכא רמז' לכן חולקים תבעו ליה
ועיי' בש"ס ובש"ל ר"ס ספ"ק ו' מכות'
שנים אוקסין ודוק' : (ד) כסותו דגמל'
אלא על פיו כמור' וגם עפ"י עס ז' השנה
אינו יודעם ככרי : (ה) כמכר' דכנא
אם כל לזאת ירו שמים כו' קמח דף ק"ח
ובסקדון כה"ל אף לזאת יש ע"ג
מטור כלעיל סימן ע' ספ"ג שם
כה"ל מטעם דהמסקיד עמנו
ה"ל למידק כה"ל הר"ש ספ"ק א' הטור
המסקיד וכתב בספר מצדני כס"ר
מלך עס העעם למלך כון סקדון מתייחס ספ"ק
לגזל היינו שוכר נכר' אלא ט' דכנא קמח
הוא דגזילה ולא שכיר דהרד דף ל"ד ע"ב
ולכן לא תבע ליה עד כאן ב' אוקסיתא
לשוכר וקשה ליעל' דכרו דע"כ דגמרא עס
ה"ל כשאל' תבעו מתחלה דק אחר דף ק"ח ע"ג
אזי שגזל לאחד מהם אומר ג' כרייתא עס
כל אחד אותי גזל כמו דין תבעו מעשה וכו'
ליה יש לו דל' תלי כמכד' ליה ד' כן כתבו
תחלה כלום רק כמטוען הגזול כהמסכות עס
או המסקיד כרי כדמוכח בש"ס כס' ל"ג
פ' המסקיד ובסקדוקים עס וז"ל דלכ"ל לא
בגזל כמי ע"כ מיידי עס עכ"פ ספ"ק עס
אינו טוען כרי וז"ל לא שייך לזו' מחתי' כל'
עסוכר נכר' אלא הוא כו' שהרי הגזלן
כל' דגזלתי דמיון דאכיו של אחד הגזילה וכו'
וכס' המסקיד אפ"ל קתני דהיווה ה' כן כתב
גזלתי לאחד מהם וז"ל יודע הר"ש עס
אלו מנה מוס' דכמהמסקיד ודאי כהה"ל דגזל'
יודעוה"ל לתבעו עכ"פ ולס"ז מדנא דמור'
כמירע' לו שגזלן כפניו ודע עס דף ע"ג ע"א
מזה וז"ל יודע ליהוה מהן גזל ובספר כתר'
ולא תבעו ליה עכ"פ מזה גזלה כרש"א נכס
ביניהם ומסתלק ומטור אף סופר' דף
לזאת יש ודוק' : (ו) קייב קש"ו ע"ג
לשם לכל אחד מהם מנה * וכס' דרבי
אחר ששבע כל אחד : (ז) אכיו כפר' ו'
מוח' לכל אחד מהם * אחר דשבעות דף
ששבע כל אחד וכו' כרייתא עס מ"ו ע"ג והה"
כל"ל ר"ס פ' דהוא פשוט' ואם דרע"א כפ"ק

שמו גזלן שבא לעשות תשובה אם מקבלין

סמנו * ובוד' עיפ"ס :
א' גזלן מפורסם (שעסקיו נכך א' ותשובתו
קשה) הבא לעשות תשובה מעצמו ב' נאם
אין הגזילה קיימת ג' (א) אין מקבלין ממנו גברי
שלא ימנעו מלעשות תשובה ד' ואם רצה לצאת
ירי שמים והחזיר אין מוחין ב"ו הגזול מלקבלו
הנה וכן אם לא כל' לעשות תשובה ע"מנו דק שהגזול
כרד' לתבעו מחייבים אותו להחזיר (ה טור)
ב' ירועים והנכאים והמוכסים תשובתן קשה מפני
שגזלו את הרבים ואין יודעים למי יחזרו לפיכך
יעשו בו ג' צרכי רבים * ה' כגון ברות שחיון ומערות :
הנה ג' גזלן שהחזיר א"ח לרד' דעת בעלים דינו כמו
כנכ' (טור) ועיי' לעיל סימן ס"ה :
ג' היה כליביר בנו של בע"ה או ביד עבדו ו'
ולקחו אחר מהם ונשתמש בו ה' שואר' שלא
מרעת ונעשה כרשותו ונתחייב באוכסיו עד שחזרנו
לבעלים ד' לפיכך אם החזירו לקטן שחיה בידו
ואבר' ממנו או נשבר חייב לשלם :
ד' הגזול את החבירו ביישוב ובא להחזיר לו במדבר
לא יצא * ואם ירצה הגזול' להחזירו
עד שיגיע ליישוב אבר' אם מחזירו ביישוב כ' אפילו
אינו באותו מקום שגזלו וצ"א :

שמו גזלן

גם אם אינו יודעם ית' מוח' בידו עד שישוב אפ"י כ' ר' יוחנן ד' כ"ל דף ה'
וכ"ל דל' אחר' כמלך חולקים כוניהם כמו כמייך * ואם ע"כ וז"ל חזקון
דכיון דכל' חד תובע במנה א"כ יש לשום לרמז' דלמ' א"ז ידע ממנה כפ"ל ה'
ולא ידע מתקוף מנה ולפ"ו א"ס כל' אחד אומר אינו יודע מהגזלה דכ"ל ריבית
כל' דינא ג"כ דמולקין כאן כמו כמסוד' ודוק' : (ח) גזל קלוהו וז"ל
לאחד וז"ל יודע א"ח החזיר כו' ע"ג כיון ע"ג א"ח כתבו כדמיים
הטור והמסכת דוכס א"ו : ו' שם כ"ב
שמן (א) אין מקבלין ממנו כו' וכתב בספר חסידים ס' בריתא עס
מתרפ' דוקא כשהגזול אין קייב לאחדיו אבל כפ"ס דפ"ק
א"ס הגזול קייב לאחדים ואין לז' מה לפרוע' לקבל כרי שפרע' דף ל"ד ע"ב
לכשלי טובות שלו ע"כ : קס' ז' כדמפרס'
דב' חסדא עס

וכו"ל עס וכתב הר"ם המגיד והעבד דינו כקטן כל' וכן שלל החזירו לר' בעלים וזה ברור * לשון הטור ס' מנה סוף בבא קמח דף ק"ח ע"ג וז"ל
לקחו אכ' סין גזלן עבדו כו' שגזלו וז"ל ממו' כ' מדלף מן ל' חזיר' אלא במקום שגזלו

באר הגולה שפתי כהן חשן משפט שעו שעו שעה הלכות נזיקין פארת עיני

שעו א ואם בלתי ישראלי השיג גבול כו' יעד ובלאו דלא תשיג סיפא דקרא בנחלתך אשר נתת לך הרי דלא הוהיר
הכתוב אלף אחשיג גבול קרקע דלוי' : ב ה' עובר באני לאוין כו' כן הוא נכ' לה' הכתוב אלף גבול לא נזכר
לאו דלא תגזול ולא תגנוב מאוס דקרקע חיה כנולת כח' כח' ע' אלף חלה עכירה היה כידו וכח' כח' אלף חלה כח' העור
שנפער ארצות עובר בלאו דלא תגזול כח' כח' לעובר בלאו דלא תשיג גבול אלף ח' חס בחוקה ה' גזלן :

שעו א דרך הרבים עוברת
כדלמ דהוינו דוקא
בדרך שכל מי שרצה ידך
אפי' מתקומות דעלמא הוי דוגא
דוכו בשטיין דדרך הדלואן און
כתביו לטעל זכות הרבים
דעלמא והדרך שנתן לכן מדעתו
מן הלא זכו כהן אלו נכתיבתו חס
שנתן לכן מדעתו משא"כ חס חס
הדרך מיוחד דוקא לכני מכו או
עוד ח' לחוד ולא לזולתם דלוי
אותו בני העיר ופא"ו טובי
עוד לחוד ויכולן להחזיק אותו
הדרך כדרך אחר ומי יתמה בוד'
ותכא' ופסקי קיימי וכו' ללא זכו
בזה וכו' ופ"ו : ב שחזיקו בו
רבים נכזות כו' קמ"ל בזה
דדוקא כשהחזיקו נכזות אכור
לקלקלו משא"כ כשהחזיקו בו
אלף נכזות מיהו כל שרבים
מוחזקים בו עתה לפיכך טוענין
לכן ואחריו דבדלוי נכזות
החזיקו בו :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

הלכות נזיקין

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א דרך הרבים עוברת
כדלמ דהוינו דוקא
בדרך שכל מי שרצה ידך
אפי' מתקומות דעלמא הוי דוגא
דוכו בשטיין דדרך הדלואן און
כתביו לטעל זכות הרבים
דעלמא והדרך שנתן לכן מדעתו
מן הלא זכו כהן אלו נכתיבתו חס
שנתן לכן מדעתו משא"כ חס חס
הדרך מיוחד דוקא לכני מכו או
עוד ח' לחוד ולא לזולתם דלוי
אותו בני העיר ופא"ו טובי
עוד לחוד ויכולן להחזיק אותו
הדרך כדרך אחר ומי יתמה בוד'
ותכא' ופסקי קיימי וכו' ללא זכו
בזה וכו' ופ"ו : ב שחזיקו בו
רבים נכזות כו' קמ"ל בזה
דדוקא כשהחזיקו נכזות אכור
לקלקלו משא"כ כשהחזיקו בו
אלף נכזות מיהו כל שרבים
מוחזקים בו עתה לפיכך טוענין
לכן ואחריו דבדלוי נכזות
החזיקו בו :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :

שעו א אסור להזיק ממון חבירו ולא לגרום שום הויק' וכו' ט' עיפ"י
א אסור להזיק ממון חבירו ואם הזיקו אף ע"ל פי שאינו נהנה חייב לשלם
כדוק שלם בין שהיה שונג בין שהיה אנוס (א) ודוקא (ב) שאינו חס
גמור כמו שכתבנו (ג) כיצד נפל מהגג ושבר את הכלי (ד) או שנתקל כשהוא מהלך ונפל
על הכלי ושברו חייב נזק שלם :